

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ

2009 - 2014

Документ за разглеждане в заседание

A7-0238/2010

17.8.2010

ДОКЛАД

относно търговските и икономически отношения с Турция
(2009/2200(INI))

Комисия по международна търговия

Докладчик: Метин Казак

СЪДЪРЖАНИЕ

	Страница
ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ.....	4
ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЕ.....	10
РЕЗУЛТАТ ОТ ОКОНЧАТЕЛНОТО ГЛАСУВАНЕ В КОМИСИЯ	14

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

относно търговските и икономически отношения с Турция
(2009/2200(INI))

Европейският парламент,

- като взе предвид доклада на Комисията за напредъка на Турция през 2009 г. (SEC(2009)1334),
 - като взе предвид Споразумението за асоцииране между Европейската икономическа общност и Турция от 12 септември 1963 г.,
 - като взе предвид допълнителния протокол към настоящото споразумение от 23 ноември 1970 г. и по-специално член 41, параграф 1 (клауза за запазване на съществуващото положение) от него,
 - като взе предвид Решение № 1/80 на Съвета за асоцииране ЕО-Турция от 19 септември 1980 г.,
 - като взе предвид Решение № 1/95 на Съвета за асоцииране ЕО-Турция от 22 декември 1995 г. за осъществяване на последната фаза на митническия съюз (96/142/ЕО),
 - като взе предвид решението на Съда на Европейския съюз относно четирите основни свободи на движение, по-специално по делата Demirel, Sevince, Savas, Abatay-Sahin, Tum-Dari и Soysal,
 - като взе предвид последния Преглед на търговията за Турция от СТО, публикуван през 2007 г.,
 - като взе предвид предишните си резолюции относно Турция,
 - като взе предвид анализа, извършен от тематичния отдел, на годишната програма за Турция за 2009 г. съгласно Предприсъединителния инструмент (ППИ) в контекста на пакета за разширяване за 2009 г.,
 - като взе предвид заключенията на Съвета от 11 декември 2006 г.,
 - като взе предвид член 48 от своя правилник,
 - като взе предвид доклада на комисията по международна търговия (A7-0238/2010),
- А. като има предвид, че митническият съюз с Турция остава една от най-напредналите и тесни форми на търговски отношения, които ЕС има с която и да е трета държава,
- Б. като има предвид, че според статистиката на Световната банка Турция е седемнайсетата по големина икономика в света и шестата по големина икономика в

Европа, като индустриалните стоки заемат над 90% от нейния износ; като има предвид, че през 2008 г. Турция беше двадесетият най-голям получател на преки чуждестранни инвестиции в света и че притокът на преки чуждестранни инвестиции към нея възлезе на 18 милиарда,

- В. като има предвид, че Турция е станала седмият по големина търговски партньор на ЕС, а ЕС е най-големият търговски партньор на Турция,
 - Г. като има предвид, че през 2009 г. износът на продукция от Турция за ЕС възлезе на 33,6 милиарда евро, а вносът на изделия от ЕС в Турция – на 40,4 милиарда евро,
 - Д. като има предвид, че средното ниво на безработица в Турция през 2009 г. достигна тревожните 13%, безработицата сред младежта - 24%, а последните данни за бедността (2007 г.) показват, че 18,56% от населението на Турция живее под прага на бедността,
1. приветства факта, че търговските отношения на ЕС с Турция са в напреднал етап на развитие; призовава Турция да опрости процедурите и бюрокрацията и да премахне все още съществуващите тарифни и нетарифни ограничения; подчертава важноста на конструктивния диалог между двете страни, за да бъдат подобрени търговските отношения;
 2. припомня, че съгласно член 205 от Договора за функционирането на Европейския съюз и член 21 от Договора за Европейския съюз външната дейност на Съюза, включваща общата търговска политика, се стреми да насърчава „(...) демокрацията, правовата държава, универсалността и неделимостта на правата на човека и на основните свободи, зачитането на човешкото достойнство, принципите на равенство и солидарност и зачитането на принципите на Устава на Организацията на обединените нации и на международното право“, както и да изгражда партньорства с трети държави, споделящи горепосочените принципи;
 3. призовава Комисията да продължи ангажимента си и диалога с Турция в областта на търговията, особено в рамките на съвместния консултативен комитет и съвместния комитет за митническия съюз ЕО-Турция; насърчава и двете страни да използват по-ефективно тези платформи, като бързо разрешат оставащите проблеми, като например забраната от страна на Турция за внос на телешко месо, живи говеда и производни продукти и прилагането на пътни квоти в някои от държавите-членки на ЕС, за превозни средства, регистрирани в Турция;
 4. отбелязва потенциала за растеж на Турция в дългосрочна перспектива и нейните демографски особености; насърчава и ЕС и Турция да отделят надлежно внимание на своите взаимобвързани икономики, за да поддържат режими на свободна търговия и инвестиции и способността си да удържат вътрешния протекционистичен натиск в съответствие с поетите ангажименти по различни международни договорености и да използват търговските инструменти за защита в съответствие с правилата на СТО;
 5. изразява загриженост за ниската степен на участие на жените на пазара на труда и за наемането им в сивата икономика; насърчава Турция да постави заетостта сред жените в центъра на своята икономическа и социална политика и политика на

заетост;

6. подчертава, че положението с безработицата при младите хора е критично и че липсват конкретни действия за справяне с проблема; позовава се на неотдавнашно проучване на МОТ, което описва създаването на работни места като цяло и трудовата заетост на жените и младите хора в частност, като главното предизвикателство пред развитието на Турция в областта на трудовия пазар; призовава следователно за стратегия за заетост, насочена като цяло към безработицата сред младежта и по-конкретно към положението на младите жени;
7. приветства създаването на митническият съюз (МС) през 1996 г., който осигури повишен пазарен достъп и позволи обемът на търговията между ЕС и Турция през 2008 г. да достигне своята най-висока точка от 100 милиарда евро годишно;
8. изтъква факта, че МС обхваща промишлени стоки и преработени селскостопански продукти; очаква възможно най-скорошното включване в МС на селскостопански продукти; счита, че МС може да се задълбочи, като включи и други области като услугите и обществените поръчки;
9. изразява съжаление от факта, че според последния преглед на СТО средното равнище на митата за селскостопански продукти, прилагани от Турция е относително високо, а в някои случаи изключително високо (например митото за царевица е 130 %); призовава турското правителство значително да намали тези ограничения;
10. приветства привеждането на турския Митнически кодекс в съответствие с този на ЕС и, по-специално, приемането на Общата система за преференции; призовава за по-голямо съгласуване на турското законодателство с достиженията на правото на Общността по отношение на свободната търговия, борбата с фалшифицирането, последващия контрол на митнически документи и даването на разрешения за безмитни магазини;
11. изразява съжаление от факта, че за пета поредна година Турция нито напълно е приложила допълнителния протокол към Споразумението за асоцииране, нито е премахнала всички пречки за свободното движение на стоки; призовава Турция изцяло, без отлагане и по недискриминационен начин да изпълни всички свои задължения, произтичащи от този протокол, което ще допринесе за по-нататъшното развитие на търговските ѝ отношения с всички държави-членки на ЕС и припомня, че в противен случай това може допълнително да окаже сериозно въздействие върху процеса на преговорите;
12. отново потвърждава, че пълното спазване от страна на Турция на ангажиментите ѝ по митническият съюз е от съществено значение; също така счита, че е необходимо допълнително хармонизиране с достиженията на правото на Общността в някои сектори като зоните за свободна търговия и митническите облекчения;
13. подчертава, че МС би имал голяма полза от преразглеждане на механизма за уреждане на спорове, което би позволило бързо и справедливо разрешаване на нерешените въпроси;

14. призовава за премахването на всички ненужни търговски бариери между ЕС и Турция, включително техническите бариери, като например непризнаване на сертифициране, двойно изпитване, двойни проверки, задължителни технически разпоредби и стандарти в съответствие с правилата на СТО; призовава също така Комисията да споделя добрите практики в тази област;
15. признава трудностите, пред които е изправена Турция при сключването на Споразумения за свободна търговия с трети страни, което има отрицателно въздействие върху турската икономика като позволява едностранен привилегирован достъп до турския пазар за партньорите, с които ЕС има сключени Споразумения за свободна търговия, и с които Турция все още не е успяла да сключи подобни споразумения; призовава Комисията и Съвета да осигурят включването на Турция в проучванията за оценка на въздействието на предстоящите за сключване ССТ между ЕС и трети страни, както и да продължават да полагат усилия за предаване на информацията относно позицията на ЕС и състоянието на преговорите за ССТ; насърчава Комисията в Споразуменията за свободна търговия да взема предвид договореностите на митническия съюз между ЕС и Турция;
16. призовава Турция да премахне изискващите се все още лицензии за внос на стоки, които са в нарушение на поетите в съответствие с митническия съюз ангажменти, и да се съгласи да актуализира Решение 2/97 на Съвета за асоцииране ЕС-Турция относно премахването на техническите бариери пред търговията;
17. приветства законодателството в областта на стандартизирането на външната търговия, прието от правителството на Турция през 2009 г.; отбелязва обаче въвеждането на процедури за оценка на съответствието и физически митнически проверки; насърчава и ЕС и Турция изцяло да прилагат принципите на взаимното признаване;
18. призовава Турция да отмени обременяващите процедури за внос и да синхронизира системата за безмитни квоти за преработени селскостопански продукти, която не е приведена в съответствие с митническия съюз;
19. приветства положителните заключения от последния преглед на СТО за Турция; настоятелно призовава турското правителство обаче да вземе необходимите мерки за изпълняване на препоръките в прегледа и да ускори структурните и законодателни реформи;
20. призовава Турция да премахне новите изисквания за добрите производствени практики, тъй като те де факто налагат забрана за вноса на определени фармацевтични продукти, както и да участва и да стане част от международни инициативи за хармонизиране на процедурите и стандартите на добрите производствени практики, като например тези на СЗО и ЕС;
21. отбелязва динамичната стратегия на Турция за международна търговия и сключването до този момент на 16 споразумения за свободна търговия; насърчава ЕС и Турция да си сътрудничат за задълбочаване на търговските отношения с Централна Азия;

22. отбелязва факта, че 88% от общия размер на преките чуждестранни инвестиции идват от ЕС; посочва обаче, че дялът на преките чуждестранни инвестиции в БВП на Турция е относително нисък;
23. отбелязва ролята на Турция в рамките на регионални платформи, като например Организацията за черноморско икономическо сътрудничество, Черноморската банка за търговия и развитие и Процеса за сътрудничество в Югоизточна Европа; насърчава Турция да поеме водеща роля в подкрепа на отворена и справедлива търговия, като надлежно се отчита социалното, икономическото и екологичното благополучие;
24. отбелязва ролята на Турция в Средиземноморието като партньор-основател на Барселонския процес и призовава Турция изцяло да зачита всички държави-партньори в процеса; подчертава, че съществуват големи възможности за подобряване на търговията на Турция в Средиземноморския басейн;
25. отбелязва, че докато ЕС остава най-големият търговски партньор на Турция, от 2009 г. Русия, Китай, Съединените щати и Иран са сред основните търговския партньори на Турция; подчертава, че търговският обем между ЕС и Турция намаля през 2009 г., докато през първата половина на 2010 г. се забелязва тенденция към нарастване; отбелязва, че Турция разнообразява своите търговски партньори; отправя искане към Комисията да проведе проучване за причините, които могат да включват финансовата криза, и икономическото въздействие на относителния спад на дела на ЕС във външнотърговския обем на Турция;
26. отбелязва, че Турция и ЕС са изправени пред сходни предизвикателства по отношение на доставките на енергия; подчертава значението на проекта „Набуко“ за сигурността на доставките на енергия за ЕС и следователно призовава Турция да поеме инициативата бързо да приложи Междуправителственото споразумение за „Набуко“; подчертава необходимостта от определяне на обща външна енергийна стратегия и от отварянето на глава „Енергетика“, което би увеличило допълнително сътрудничеството в областта на енергетиката; настоятелно призовава Турция да ратифицира поправката относно търговията от Договора за енергийната харта и насърчава Турция да инвестира в огромния си потенциал за енергия от възобновяеми източници
27. отбелязва, че повтарящите се визови проблеми съгласно ГАТС-4 значително ограничават движението на турски бизнесмени и водачи на камиони в ЕС; подчертава последователните решения на Съда на Европейския съюз по този въпрос и призовава Комисията да гарантира, че държавите-членки спазват посочените решения; призовава Комисията и Съвета да преразгледат визовите процедури с оглед на премахване на пречките пред търговията;
28. изразява съжаление, че законодателството, което гарантира цялостно спазване на профсъюзните права в съответствие със стандартите на ЕС и съответните конвенции на Международната организация на труда, все още не е изцяло прието, най-вече по отношение на правата на организиране в профсъюзи и колективното договаряне, както и правото на стачка;
29. настоятелно призовава Турция да избягва дискриминационни практики по

отношение на чуждестранни предприятия, като дава 15% ценово преимущество на турските участници в търгове в областта на обществените поръчки; приканва Турция да стане страна по Споразумението относно обществените поръчки в рамките на СТО;

30. подчертава, че фалшифицираните продукти, включително фармацевтичните и козметични продукти, представляват проблем в търговските отношения между Турция и ЕС и намаляват привлекателността на Турция за преки чуждестранни инвестиции; насърчава Турция да приложи ефективно новото законодателство в областта на правата на интелектуална собственост, за да насърчи търговските отношения с ЕС; подчертава необходимостта да се постигне по-добър баланс между международните изисквания в законодателството за интелектуалната собственост и вътрешните ѝ потребности в областта на икономическото развитие при разработването на режим, уреждащ интелектуалната собственост;
31. отбелязва, че МСП представляват 99% от турските предприятия и осигуряват 70% от работните места в Турция; насърчава Турция да подобри достъпа до финансиране за МСП ; приветства Деветия план за развитие на Турция, който е насочен към подпомагане на научноизследователската и развойната дейност, която е от съществено значение за увеличаване на конкурентоспособността на МСП;
32. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Съвета, Комисията и правителството на Турция.

ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЕ

Въведение

Ролята на Турция в световната търговия се увеличи през последните години, най-вече тъй като страната все повече се възползва от уникалното си географско разположение. Тя свързва регионите на Средиземно море, Близкия изток, Азия, Черно море и Кавказ. Най-значимите търговски отношения, които укрепиха растежа на Турция в световната търговия, обаче са привилегированите отношения с Европейския съюз (ЕС).

Митническият съюз (МС)

Основите на МС се поставят през 1963 г., когато Турция и ЕИО сключват споразумение за асоцииране, което предвижда постигането на митнически съюз до 1996 г. Създаването на МС – един от трите, в които ЕС участва, и единственият с държава-кандидатка за членство – позволи задълбочаването на икономическите отношения. От тогава е постигната голяма степен на пазарна интеграция, особено по отношение на свободното движение на стоки. Конкретно постижение, което заслужава да бъде отбелязано, е неотдавнашното приемане на новия Митнически кодекс на Турция и приемането на Общата система за преференции.

Продуктите, обхванати от МС, включват всички промишлени изделия и преработени селскостопански стоки. Цифрите говорят за успеха на МС: Турция се превърна в ключов търговски партньор на ЕС, заемайки седмо място сред най-важните пазари на ЕС по отношение на вноса и пето място по отношение на износа. Получавайки две трети от всички преки чуждестранни инвестиции от ЕС, Турция се превърна в инвестиционна база за европейските дружества с увеличаваща се интеграция във веригата за доставки и производство на ЕС, често в сегментите с добавена стойност. През 2009 г. Турция изнесе продукти на стойност 33,6 милиарда евро за ЕС и внесе продукти на стойност 40,4 милиарда евро от Съюза. Турция също така се превърна в 15-та по големина икономика в света.

Въпреки че МС беше установен през 1996 г., до този момент той все още не е завършен. Като се имат предвид преговорите за присъединяване, МС може да бъде задълбочен, като бъдат обхванати селскостопански продукти и области като услугите и обществените поръчки и може да бъде така реструктуриран, че да бъдат отстранени настоящите му несъвършенства.

Митническият съюз е по-същество доказателство за успеха на икономическата и търговска интеграция между ЕС и Турция. Митническият съюз допринесе за насърчаването на спиралата на растежа, като свърза Турция с европейската пазарна и производствена система. Икономическата интеграция и увеличената търговия и инвестиции с ЕС дължат до голяма степен успеха си на МС и на започването на преговорите за присъединяване през 2005 г. Обаче, МС като че ли страда от периодични проблеми, отнасящи се до оставащите технически бариери пред търговията и прекомерната употреба на предпазни мерки. Като средство за защита на вътрешните пазари продължават да се използват процеси за оценка на съответствието, както и технически разпоредби и стандарти. .

Визовите проблеми за турските търговци, влизащи в ЕС, показани в последователни решения на Съда на Европейския съюз, липсата на паралелност при преговорите и сключването на споразумения за свободна търговия с трети страни и липсата на прилагане на правата на интелектуална собственост са също така проблеми в рамките на митническия съюз между ЕС и Турция. Като се вземат предвид преговорите за присъединяване, задълбочаването на търговските отношения и на пазарната интеграция безспорно би представлявало начин за отбелязване на напредък в посока заздравяване и разширяване на митническия съюз.

МС би имал големи ползи от създаването на действащ механизъм за уреждане на споровете. Същественото реформиране на МС обаче изглежда трудно осъществимо, тъй като е възпрепятствано от кандидатурата на Турция за присъединяване към Европейския съюз.

Турция и международната търговия

От 1995 г. Турция е член на СТО, въпреки, че не е част от Споразумението за обществените поръчки. Неотдавнашният механизъм за преглед на търговската политика оцени положително реформите в Турция, тъй като те стимулират растежа, борбата с инфлацията без да се стига до дефлация и намаляването тежестта на държавния и външния дълг. Все още съществуват проблеми, свързани с нарастващия дефицит по текуща сметка и бариери при вноса (напр. мита и вътрешни данъци), които са обект на засилена критика от Прегледа на търговските политики.

Турция е също така един от съоснователите на Барселонския процес и играе ключова роля в установяването на Евро-средиземноморската зона за свободна търговия. Всъщност, към днешна дата, Турция разполага с най-развитата мрежа по линия на Споразуменията за свободна търговия „Юг-юг“ с партньори от Евро-средиземноморската зона. Въпреки очевидната роля на Турция в средиземноморския регион, търговията с държавите от Евро-средиземноморската зона остава на ниско равнище в абсолютно и относително измерение. Всъщност търговията със средиземноморските партньори съставлява едва 4% от турския внос и 7% от турския износ.

Турция членува и е съосновател на Черноморското икономическо сътрудничество и е подписала споразумения за свободна търговия с бивша югославска република Македония, Хърватия, Босна и Херцеговина и Албания. Турция е също така член на Процеса за сътрудничество в Югоизточна Европа.

ЕС е несъмнено главният търговски партньор на Турция, но делът му намалява. Русия и Китай увеличават дяловете си в търговията на Турция. Основните търговски партньори на Турция, които не са държави-членки на ЕС, са Русия, Китай, Обединените арабски емирства, САЩ и Иран.

Статистиката сочи, че турският износ за ЕС е нараснал само с 5% и че само 48% от износа на Турция е бил за ЕС през 2008 г., в сравнение с 56% миналата година. От друга страна, турският внос от ЕС е нараснал с 9%, докато за същия период вносите от други страни е нараснал с 25%.

Турция среща силна конкуренция в своите ключови традиционни индустрии, като

например текстилната индустрия. Най-голяма е конкуренцията от развиващите се държави, като например Индия и Китай. Търговските отношения с Китай нарастват, особено в енергийния сектор, и двете държави се споразумяха по редица икономически мерки и двустранни споразумения за сътрудничество, обхващащи сферите на търговията, дипломатията, туризма, енергетиката, културата и медиите. През 2008 г. Турция регистрира дефицит в търговията си с Китай от почти 16 милиарда долара. По-нататъшното сътрудничество и съгласувани действия между ЕС и Турция биха могли да спомогнат за намирането на общи решения на настоящите трудности както при търговията, така и при инвестициите.

По отношение на преките чуждестранни инвестиции, ЕС продължава да бъде най-големият източник на постъпващи потоци на ПЧИ. През 2008 г. 75% от притока на ПЧИ в Турция идваше от държави от ЕС, като през първите пет месеца на 2009 г. тази цифра се увеличи на 88%. Ролята на ПЧИ в турската икономика, въпреки това, е ниска и в тази област съществуват големи възможности за подобряване, най-вече чрез усвояване на ползите от глобалното икономическо възстановяване. Проблемът с фалшифицирането на стоки и липсата на правоприлагане по отношение интелектуалната собственост, са пряко свързани с притока на ПЧИ, тъй като оказват съществено въздействие на привлекателността на Турция за преки чуждестранни инвестиции.

Заслужава да се отбележи устойчивостта на турската банкова система към финансовата криза. До голяма степен това е в резултат на реформите, извършени след кризата в Турция през 2001 г. Данните показват, че турската икономика се оттласква от дъното на кризата. Статистическият институт на Турция докладва за растеж от 6% на БВП през последните три месеца на 2009 г., което е забележителен обрат след регистрирания през първото тримесечие на годината спад от 14,5%.

Заклучение

Предвид значителния търговски обем и дълбоките връзки между Турция и ЕС, следва да се обърне подобаващо внимание на техните търговски и икономически отношения. В този смисъл следва да се предприемат необходимите стъпки за по-нататъшното им подобряване.

Към днешна дата остава да се разрешат някои проблеми от техническо естество и в това отношение следва да се предприемат незабавни действия.

Митническият съюз трябва да стане по-функционален; на нерешените проблеми трябва незабавно да се обърне внимание и Турция и ЕС следва да продължат да съгласуват своите търговски политики, особено в контекста на споразуменията за свободна търговия и регионалната търговия. Тези действия вероятно ще доведат до положение, при което печелят всички, а това ще бъде от полза и за двете икономики.

РЕЗУЛТАТ ОТ ОКОНЧАТЕЛНОТО ГЛАСУВАНЕ В КОМИСИЯ

Дата на приемане	14.7.2010
Резултат от окончателното гласуване	+: 25 -: 2 0: 2
Членове, присъствали на окончателното гласуване	William (The Earl of) Dartmouth, Laima Liucija Andrikienė, Kader Arif, Christofer Fjellner, Joe Higgins, Yannick Jadot, Metin Kazak, Bernd Lange, Vital Moreira, Cristiana Muscardini, Godelieve Quisthoudt-Rowohl, Niccolò Rinaldi, Helmut Scholz, Peter Šťastný, Robert Sturdy, Gianluca Susta, Keith Taylor, Iuliu Winkler, Pablo Zalba Bidegain, Paweł Zalewski
Заместник(ци), присъствал(и) на окончателното гласуване	Francesca Balzani, Catherine Bearder, George Sabin Cutaş, Béla Glattfelder, Salvatore Iacolino, Maria Eleni Koppa, Elisabeth Köstinger, Jörg Leichtfried, Georgios Papastamkos, Miloslav Ransdorf, Jarosław Leszek Wałęsa
Заместник(ци) (чл. 187, пар. 2), присъствал(и) на окончателното гласуване	Franziska Keller, Kyriakos Mavronikolas, Georgios Papanikolaou, Giommaria Uggias